

~ АНАЛІЗ, АУДИТ, ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ ~

УДК: 336.2; 336.226

DOI: <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2025-3-328-22-29>СПРОЩЕНЕ ОПОДАТКУВАННЯ В КРАЇНАХ ЄС:
ЩО ВАРТО ПЕРЕЙНЯТИ УКРАЇНІ

Тучак Т. В., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри адміністрування податків, Державний податковий університет, м. Ірпінь, Україна
e-mail: tanyatuchak75@gmail.com
ORCID: 0000-0003-4696-924X

Купріянова А. О., студентка першого (бакалаврського) рівня, факультет податкової справи, обліку і аудиту, Державний податковий університет, м. Ірпінь, Україна
e-mail: nastakuprianova24@gmail.com
ORCID: 0009-0004-0264-0420

Анотація. Дослідження присвячене аналізу європейського досвіду спрощеного оподаткування та визначенню його ключових аспектів, які можуть бути корисними для України. Основна увага зосереджена на виявленні ефективних податкових механізмів, що сприяють розвитку малого бізнесу, зменшенню адміністративного навантаження та підвищенню рівня податкової дисципліни. Метою статті є аналіз моделей спрощеного оподаткування в країнах Європейського Союзу та визначення найкращих практик, які можуть бути успішно реалізовані в Україні. Методологічною основою дослідження є порівняльний аналіз податкових систем європейських країн, зокрема їх підходів до диференційованого оподаткування, цифровізації податкових процесів та стимулювання підприємницької діяльності. Використання системного підходу дозволяє оцінити комплексний вплив спрощеного оподаткування на економічне зростання. У процесі дослідження визначено низку заходів, які можуть бути корисними для вдосконалення податкової системи України. Зокрема, доцільним є запровадження прогресивних ставок оподаткування для малого бізнесу, розширення можливостей вибору податкового режиму, цифровізація адміністрування податків та зменшення регуляторного навантаження на підприємців. Також особливу увагу приділено питанням підтримки стартапів і самозайнятих осіб шляхом запровадження податкових пільг та адаптації законодавства до викликів цифрової економіки. Практична значущість дослідження полягає у можливості використання його висновків для формування ефективної податкової політики в Україні. Запропоновані рекомендації сприятимуть створенню сприятливих умов для ведення бізнесу, залученню інвестицій та підвищенню конкурентоспроможності українських підприємств у процесі європейської інтеграції.

Ключові слова: спрощена система оподаткування, країни ЄС, податкові пільги, зниження податкового навантаження, малий бізнес, єдиний податок.

SIMPLIFIED TAXATION IN THE EU COUNTRIES:
WHAT UKRAINE SHOULD ADOPT

Tuchak Tatyana, PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Tax Administration, State Tax University, Irpin, Ukraine
e-mail: tanyatuchak75@gmail.com
ORCID: 0000-0003-4696-924X

Kupriianova Anastasia, first (bachelor's) degree student, Faculty of Taxation, Accounting and Audit, State Tax University, Irpin, Ukraine
e-mail: nastakuprianova24@gmail.com
ORCID: 0009-0004-0264-0420

Abstract. The study analyses the European experience of simplified taxation and identifies its key aspects that may be useful for Ukraine. The main focus is on identifying effective tax mechanisms that promote the development of small businesses, reduce administrative burdens and increase tax compliance. The purpose of this article is to analyze simplified taxation models in the European Union countries and identify best practices that can be successfully implemented in Ukraine. The methodological basis of the study is a comparative analysis of the tax systems of European countries, in particular their approaches to differentiated taxation, digitalisation of tax processes and stimulation of entrepreneurial activity. The use of a systematic approach allows us to assess the comprehensive impact of simplified taxation on economic growth. The study identified a number of measures that could be useful for improving Ukraine's tax system. In particular, it is advisable to introduce progressive tax rates for small businesses, expand the choice of tax regime, digitalise tax administration and reduce the regulatory burden on entrepreneurs. Particular attention is also paid to adapting legislation to the challenges of the digital economy. Given the experience of European countries, it is important to ensure transparency of tax procedures and minimise corruption risks by implementing modern digital solutions and automating tax accounting. In addition, it is necessary to improve mechanisms for monitoring compliance with tax discipline, which will help reduce the shadow economy and increase the efficiency of public revenues. The practical significance of the study lies in the possibility of using its findings to formulate an effective tax policy in Ukraine. The proposed recommendations will help

to create favourable conditions for doing business, attract investment and increase the competitiveness of Ukrainian entrepreneurs in the process of European integration. Implementation of the best European practices in the field of taxation will not only stimulate the development of small businesses, but will also contribute to economic growth and stability of the country's financial system.

Keywords: *simplified taxation system, EU countries, tax benefits, tax burden reduction, small business, single tax.*

JEL Classification: H250

Постановка проблеми. Система спрощеного оподаткування виконує важливу роль у підтримці малого бізнесу та підприємництва, сприяючи економічному зростанню та підвищенню рівня зайнятості. У Європейському Союзі ця система ефективно працює, створюючи сприятливі умови для розвитку підприємництва та зменшення адміністративних навантажень. Водночас в Україні, незважаючи на наявність спрощеної системи оподаткування, існує низка проблем, пов'язаних із її адаптацією до сучасних економічних умов. Це особливо актуально у контексті євроінтеграції та цифрової трансформації, які вимагають вдосконалення механізмів оподаткування та їх відповідності міжнародним стандартам.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Досвід країн Європейського Союзу у сфері спрощеного оподаткування містить важливі інструменти для вдосконалення податкової системи України. Зокрема, запровадження диференційованих ставок оподаткування, посилення фіскального моніторингу та активне використання цифрових технологій дозволяють не лише оптимізувати адміністрування податків, а й мінімізувати можливості ухилення від їх сплати. Вагомий внесок у дослідження організаційних та регуляторних аспектів функціонування спрощеної системи оподаткування в країнах ЄС зробили українські науковці, зокрема В. Л. Андрущенко, Т. В. Тучак, В. В. Травін, Є. О. Гудзюк, О. Мірошніченко, В. Щигорєва, Л. Олейнікова та інші. Їхні роботи висвітлюють ключові аспекти ефективності спрощеного оподаткування у країнах ЄС як механізму стимулювання розвитку малого бізнесу, що відіграє важливу роль у формуванні доходів місцевих бюджетів. Аналіз останніх досліджень свідчить про зростаючий інтерес науковців та експертів до вивчення європейського досвіду у сфері спрощеного оподаткування. Зокрема, значна увага приділяється питанню ефективності податкових режимів для малого та середнього бізнесу, які дозволяють знизити адміністративний тиск на підприємців, спростити податкову звітність та забезпечити більшу прозорість фінансових операцій.

Відокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Система спрощеного оподаткування в Україні потребує подальших удосконалень, оскільки наявні механізми не враховують особливостей різних видів діяльності та рівня доходів підприємців. Водночас у країнах ЄС широко застосовуються диференційовані ставки оподаткування, які забезпечують більшу гнучкість для бізнесу. Недостатній рівень цифровізації податкових процесів в Україні створює додаткові труднощі, тоді як у ЄС успішно функціонують автоматизовані онлайн-платформи. Значне адміністративне навантаження залишається суттєвим бар'єром для підприємців, у той час як європейські країни активно використовують спрощені механізми звітності. Додатковим викликом є неузгодженість податкового законодавства з нормами ЄС, що може ускладнити євроінтеграційні процеси.

Мета дослідження. Метою цієї статті є аналіз моделей спрощеного оподаткування в країнах Європейського Союзу та визначення найкращих практик, які можуть бути успішно реалізовані в Україні. Особлива увага приділяється таким аспектам, як зниження податкового навантаження для малого бізнесу, автоматизація процесів адміністрування податків, зменшення бюрократичних процедур та запровадження стимулюючих механізмів для новостворених підприємств. Впровадження ефективних європейських підходів здатне лише покращити умови для ведення бізнесу в Україні, а й сприяти загальному економічному розвитку країни.

Основний матеріал. У сучасних умовах економічного розвитку України питання спрощеного оподаткування набуває особливої актуальності. Малий та середній бізнес (МСБ) є ключовим драйвером економічного зростання, створюючи нові робочі місця, стимулюючи конкуренцію та забезпечуючи наповнення бюджету. Проте складність податкового адміністрування, значні податкові навантаження та бюрократичні перепони нерідко стають серйозними проблемами для підприємців.

Спрощене оподаткування – це спеціальний режим податкового обліку, спрямований на зменшення фінансового та адміністративного навантаження на малий бізнес, самозайнятих осіб і фрілансерів [11]. Основною метою цієї системи є створення сприятливих умов для

розвитку підприємництва, спрощення податкової звітності та зниження витрат, пов'язаних із виконанням податкових зобов'язань.

До ключових принципів спрощеного оподаткування належать мінімізація податкового навантаження, що передбачає зниження ставки оподаткування, порівнюючи зі стандартними режимами для підтримки малого бізнесу, а також зменшення адміністративних процедур завдяки запровадженню простіших механізмів розрахунку та сплати податків, що дозволяє підприємцям витрачати менше часу на ведення бухгалтерського обліку. Важливим принципом також є стимулювання розвитку бізнесу, адже спрощена система дає змогу малим підприємствам легше виходити на ринок, масштабувати свою діяльність і збільшувати обсяги виробництва чи надання послуг.

Спрощена система застосовується до певних категорій платників податків, зокрема до малих підприємств, які мають обмежений обсяг річного обороту та кількість працівників; самозайнятих осіб, які ведуть підприємницьку діяльність без найманих працівників; фрілансерів, які надають професійні послуги у сфері ІТ, дизайну, консалтингу тощо. Завдяки спрощеному оподаткуванню держава стимулює легалізацію доходів малого бізнесу, зменшуючи стимули до ухилення від сплати податків [2; 5].

У різних країнах світу використовуються різні підходи до спрощеного оподаткування, які враховують особливості національних економік та податкових систем. Найпоширенішими моделями є фіксований податок, що передбачає встановлення єдиної фіксованої суми податку, яку підприємець сплачує незалежно від фактичного доходу. Такий підхід є зручним, оскільки не вимагає ведення складного бухгалтерського обліку та дозволяє підприємцям прогнозувати свої податкові зобов'язання.

В Україні спрощена система оподаткування регулюється Податковим кодексом України, зокрема розділом XIV, який визначає умови переходу на спрощену систему, ставки єдиного податку та обмеження щодо річного доходу. Додатково, Закони України «Про державну підтримку малого та середнього підприємництва» та «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» встановлюють нормативно-правову базу для діяльності малого бізнесу [5; 11].

Станом на 2025 рік, ліміти річного доходу для платників єдиного податку встановлені на рівні [4]:

- Перша група: до 1 336 000 грн. (167 розмірів мінімальної заробітної плати).
- Друга група: до 6 672 000 грн. (834 розміри мінімальної заробітної плати).
- Третя група: до 9 336 000 грн. (1167 розмірів мінімальної заробітної плати).

Ставки єдиного податку для фізичних осіб-підприємців у 2025 році визначено так [7]:

- Перша група: до 10% від прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на 1 січня звітного року.
- Друга група: до 20% від мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня звітного року.
- Третя група: 3% від доходу для платників ПДВ або 5% для неплатників ПДВ.

Відповідно, максимальний місячний розмір єдиного податку у 2025 році для платників першої групи становить 302,80 грн., а для другої групи — 1 600 грн.

Останні зміни у законодавстві включають підвищення військового збору. З 1 грудня 2024 року ставка військового збору для фізичних

осіб-підприємців першої та другої груп встановлена на рівні 10% від мінімальної заробітної плати, що становить 8 000 грн. на місяць. Для платників третьої групи військовий збір становить 1% від доходу.

Крім того, з 1 січня 2025 року ставка військового збору на інші доходи громадян (крім заробітної плати) збільшена з 1,5% до 5% [4; 7].

Водночас перспективним напрямом є адаптація досвіду європейських країн щодо гнучкого оподаткування малого бізнесу, що дозволить зробити українську податкову систему більш прозорою, стимулюючою та справедливою.

Європейський досвід у сфері спрощеного оподаткування демонструє різноманітність підходів, які мають на меті підтримку малого бізнесу та самозайнятих осіб через створення більш зручного, прозорого та передбачуваного податкового режиму. Ці моделі не лише полегшують ведення підприємницької діяльності, але й сприяють розвитку економіки завдяки зниженню адміністративного тиску на суб'єктів господарювання [1].

У Німеччині функціонує спеціальний податковий режим «Kleinunternehmerregelung» («Регулювання малого бізнесу»), який звільняє малих підприємців від сплати податку на додану вартість (ПДВ) за умови, що їхній річний дохід не перевищує 22 000 євро (станом

на 2024 рік). Якщо підприємець у 2024 році перевищить цей ліміт, але його дохід не перевищить 25 000 євро, він ще зможе користуватися пільговим режимом у 2025 році. Такий підхід сприяє розвитку малого бізнесу, оскільки зменшує адміністративне навантаження та витрати на бухгалтерський облік. Система оподаткування для самозайнятих та малих підприємств у Німеччині вирізняється не лише пороговими значеннями доходу, але й гнучкими податковими ставками. Зокрема, прогресивна шкала прибуткового податку починається з 14% і може досягати 42% при доходах понад 62 810 євро на рік. Для осіб із надвисокими доходами понад 277 826 євро діє максимальна ставка 45%. Така система забезпечує диференційований підхід до оподаткування та створює умови для поступового переходу підприємств до загальної системи оподаткування.

Додатковою перевагою німецької моделі є наявність широкого спектра податкових відрахувань. Зокрема, підприємці можуть зменшувати базу оподаткування за рахунок витрат на оренду офісних приміщень (у середньому від 300 до 1 500 євро на місяць), професійну освіту, а також транспортні витрати, що компенсуються за ставкою 0,30 євро за кожен кілометр. Це сприяє не лише фінансовій стабільності малого бізнесу, а й стимулює підприємців до офіційного декларування доходів. Ще одним важливим аспектом є спрощення адміністративних процедур. У Німеччині малим підприємцям та самозайнятим особам надається можливість подавати скорочену податкову декларацію, що значно зменшує обсяг необхідної звітності. Крім того, функціонує електронна система ELSTER, яка дозволяє автоматизувати процес подачі податкових декларацій та мінімізувати використання паперових документів [14].

Франція запровадила одну з найефективніших моделей спрощеного оподаткування – «Micro-entreprise», яка орієнтована на малих підприємців, самозайнятих осіб та фрілансерів. Основною перевагою цього режиму є мінімізація адміністративного навантаження, оскільки він не передбачає ведення детального бухгалтерського обліку та подання складної фінансової звітності. Щоб відповідати вимогам цієї системи, підприємець повинен дотримуватись встановлених лімітів доходу, 77 700 євро для діяльності у сфері послуг та 188 700 євро для торгівлі та виробництва. Якщо підприємець перевищує ці пороги протягом двох років поспіль, він автоматично переходить на загальну систему оподаткування, що передбачає складніші правила ведення обліку та звітності.

Французький режим спрощеного оподаткування передбачає фіксовану процентну ставку, яка розраховується від валового доходу та залежить від сфери діяльності – ставки можуть варіюватися від 1% до 22%, що робить систему привабливою для фрілансерів, стартапів та малого бізнесу, особливо у сфері послуг і торгівлі. Податок може сплачуватися як щомісячно, так і щоквартально, що дає можливість підприємцям ефективніше планувати свої фінансові потоки.

Окрім основного податку, підприємці у Франції зобов'язані сплачувати соціальні внески, розмір яких коливається в межах 12,3%–22% від доходу, залежно від виду діяльності. Для нових підприємців діє пільговий період, під час якого ставки соціальних відрахувань можуть бути знижені до 5,5% у перші три роки діяльності. Також існує спеціальний податковий кредит «ACRE», який дозволяє новим підприємцям у перший рік роботи сплачувати лише 50% від загальної суми соціальних внесків. Це значно зменшує фінансове навантаження на стартапи та малий бізнес. Французька система оподаткування є однією з найбільш автоматизованих у Європі. Всі податкові платежі здійснюються через державну онлайн-платформу autoentrepreneur.urssaf.fr, що мінімізує витрати часу на адміністрування та знижує ризик помилок [12; 13].

Польська система спрощеного оподаткування для малого бізнесу є однією з найбільш привабливих у Європі та базується на концепції єдиного податку, який встановлюється у фіксованій ставці. Однією з її ключових форм є *Ryczałt ewidencjonowany*, що має певну схожість із єдиним податком третьої групи в Україні, проте відрізняється більш гнучким підходом до ставок. У цій системі оподатковується валовий дохід без урахування витрат, а ставка визначається відповідно до класифікації видів діяльності (*Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług, PKWiU*). Вона варіюється від 2% до 20% залежно від сфери діяльності. Найнижчі ставки діють для виробників і торговців – від 2% до 3%, тоді як сфера послуг обкладається податком у розмірі від 12% до 20%. Фрілансери та консультанти сплачують 15%–17%, а юридичні, медичні та ІТ-послуги – 17%–20%. Такий диференційований підхід дозволяє адаптувати податкові зобов'язання до особливостей бізнесу.

Ліміт доходу для застосування цієї системи становить 2 мільйони євро на рік. Формат сплати податків залежить від рівня доходу: підприємці, які не перевищують 200 000 злотих річного

обороту, можуть сплачувати податок щоквартально, тоді як решта – щомісяця. Це дозволяє підприємцям чітко прогнозувати свої податкові зобов'язання та спрощує адміністрування. Крім того, польські законодавці передбачили податкові пільги для нових підприємців, які включають знижені ставки соціальних внесків. Наприклад, у перші два роки діяльності вони можуть сплачувати Mały ZUS (малий соціальний внесок), що становить приблизно 250–400 злотих на місяць, тоді як стандартні платежі для більшості підприємців сягають 1350–1600 злотих. Це значно зменшує навантаження на стартапи та стимулює їх розвиток.

Окрім Ryczałt ewidencjonowany, підприємці у Польщі мають можливість обирати між іншими режимами оподаткування. Загальна система передбачає прогресивний податок у розмірі 12% або 32% залежно від рівня доходу. Альтернативою є фіксований податок для підприємців (liniowy 19%), який встановлює єдину ставку 19% незалежно від рівня доходу. Така гнучкість дозволяє підприємцям обирати найбільш вигідну модель оподаткування відповідно до специфіки їхнього бізнесу. Польська система демонструє ефективний баланс між фіксованими ставками та адаптивністю до економічних реалій, що може бути корисним досвідом для реформування українського податкового законодавства [6].

Італійський підхід до спрощеного оподаткування характеризується використанням режиму «Forfettario», який дозволяє малим підприємствам та стартапам сплачувати податок за фіксованою ставкою. Протягом перших п'яти років ставка становить 5%, а після – 15%, за умови, що річний дохід не перевищує 85 000 євро. Ця система усуває необхідність детального бухгалтерського обліку, оскільки оподаткування базується не на аналізі прибутку та витрат, а на фіксованій частці обороту, що значно спрощує адміністрування податкових зобов'язань і знижує адміністративне навантаження. Підприємці, які користуються цим режимом, не зобов'язані сплачувати ПДВ, що додатково зменшує їхні витрати. Водночас існують певні обмеження: витрати на оплату праці співробітників і підрядників не можуть перевищувати 20 000 євро, а якщо дохід підприємства перевищує 100 000 євро, воно втрачає право на спрощену систему вже в тому ж році та повинно сплачувати ПДВ із моменту перевищення ліміту. Скористатися цією системою не можуть особи, які контролюють компанії, працюють у сфері нерухомості або мають інші джерела доходу понад 35 000 євро на рік. Італія активно підтримує креативні індустрії, що включають мистецтво, дизайн, медіа та ІТ. У рамках цих програм передбачене зниження податкових ставок та надання державних грантів, що стимулює інноваційність і сприяє виходу італійських підприємців на міжнародний ринок [3; 15].

Аналіз європейського досвіду свідчить, що найбільш ефективними є системи, які поєднують гнучкість у виборі податкового режиму, спрощення бухгалтерського обліку та впровадження стимулюючих механізмів для розвитку малого бізнесу. Такі системи дозволяють не лише зменшити адміністративне навантаження на підприємців, але й забезпечити стабільний і передбачуваний податковий режим, що є надзвичайно важливим для економічної стабільності та зростання. Україна може використати ці практики, адаптувавши їх до власних національних особливостей, що сприятиме розвитку підприємництва, зменшенню рівня тіньової економіки та покращенню бізнес-клімату в країні.

Розвиток спрощеного оподаткування в країнах Європейського Союзу демонструє низку ефективних рішень, які можуть бути корисними для України. Запровадження сучасних підходів до податкової системи сприятиме створенню сприятливого середовища для малого бізнесу, зниженню адміністративних навантажень та стимулюванню економічного зростання.

В умовах глобальних економічних змін та цифровізації Україна має адаптувати найкращі європейські практики для підвищення ефективності податкового адміністрування та підтримки підприємницької ініціативи [8].

Одним із ключових чинників стимулювання малого бізнесу є зниження податкового навантаження. У країнах ЄС широко застосовується впровадження прогресивних ставок оподаткування, що дозволяє підприємцям сплачувати податки відповідно до своїх реальних фінансових можливостей. Крім того, диференційовані ставки залежно від сфери діяльності сприяють справедливому розподілу податкового тягаря та підтримці пріоритетних галузей економіки [1; 10].

Важливим аспектом є автоматизація податкових процесів. Досвід європейських країн підтверджує ефективність цифровізації, що дозволяє значно спростити реєстрацію бізнесу, подання звітності та сплату податків. Впровадження електронних платформ дає можливість автоматичного розрахунку податкових зобов'язань, підвищує прозорість системи та мінімізує корупційні ризики. Це не лише спрощує роботу підприємців, а й дозволяє державі

оперативно аналізувати податкові надходження та ефективно планувати бюджетну політику.

Не менш важливим напрямом є зменшення адміністративного навантаження. У багатьох країнах ЄС запроваджено практику автоматичного формування податкових декларацій на основі даних, які надаються підприємцями через цифрові системи. Такий підхід скорочує час на підготовку звітності та знижує ризик допущення помилок. Крім того, спрощення процедур перевірок та зменшення кількості податкових перевірок для сумлінних платників сприяє розвитку підприємницької ініціативи та довірі до податкової системи.

Європейський досвід також свідчить про доцільність гнучкого підходу до вибору системи оподаткування. У деяких країнах підприємці можуть самостійно обирати податковий режим залежно від свого обороту, прибутковості та сфери діяльності. Це дає можливість оптимізувати податкові витрати та сприяє розвитку різних бізнес-моделей. Крім того, стабільність та передбачуваність податкового законодавства є важливими факторами, що впливають на інвестиційну привабливість країни [1; 8].

Окрему увагу слід приділити підтримці стартапів та самозайнятих осіб. У країнах ЄС активно застосовуються податкові пільги для новостворених підприємств, що дозволяють їм протягом перших років діяльності спрямовувати кошти на розвиток, а не на сплату податків. Це може включати податкові канікули, знижені ставки або спрощені процедури звітності. Україна вже почала переймати цей досвід, що стимулює розвиток інноваційного бізнесу та залучає більше інвестицій у стартап-середовище.

Зважаючи на сучасні економічні тенденції, важливо також адаптувати податкову систему до викликів цифрової економіки. У ЄС уже діють спеціальні податкові режими для IT-сектору, фрилансерів та креативних індустрій, які дозволяють спростити оподаткування для представників нових видів діяльності. Україна має створити сприятливі умови для розвитку цифрового бізнесу, що сприятиме збереженню талантів у країні та розширенню експорту послуг [10].

Крім того, європейські країни активно впроваджують податкові стимули для бізнесів, що реалізують екологічні ініціативи. У межах глобальної стратегії сталого розвитку надання податкових пільг підприємствам, які використовують відновлювані джерела енергії або впроваджують енергоефективні технології, стає поширеною практикою. Для України такий підхід може стати ключовим елементом у реалізації екологічної політики та сприяти залученню інвестицій у «зелену» економіку [9].

Висновки. Спрощені податкові режими зарекомендували себе як ефективний механізм підтримки малого та мікробізнесу в багатьох країнах світу. Вони сприяють підвищенню підприємницької активності, створенню нових робочих місць та забезпеченню більшої прозорості економічних процесів. Досвід країн Європейського Союзу свідчить, що успішне функціонування таких систем можливе за умов їх простоти, доступності та відповідності потребам бізнесу.

Ключовими характеристиками ефективних спрощених режимів оподаткування є помірні податкові ставки, мінімізація бюрократичних процедур, звільнення певних категорій підприємців від сплати ПДВ та встановлення чітких критеріїв для перебування у системі. Такі підходи не лише знижують податкове навантаження, але й сприяють поступовій легалізації бізнесу.

Для України адаптація найкращих європейських практик у сфері спрощеного оподаткування є особливо актуальною. Попри певні переваги національної моделі, вона досі стикається з викликами, серед яких високий рівень тіньової економіки, зловживання податковими пільгами та недостатня ефективність адміністрування. Враховуючи досвід європейських країн, важливими напрямками вдосконалення української системи є запровадження фіксованих ставок оподаткування, широке впровадження електронного обліку доходів та посилення контролю за дотриманням податкового законодавства.

Ефективна реформа спрощеної системи оподаткування в Україні має базуватися на гармонійному поєднанні міжнародного досвіду та національних економічних реалій. Її ключовими завданнями є зниження податкового навантаження, усунення адміністративних бар'єрів та забезпечення стабільності податкової політики. Окрему увагу слід приділити цифровізації податкового адміністрування, що сприятиме зменшенню витрат підприємців на дотримання законодавства, підвищенню рівня податкової дисципліни та зниженню корупційних ризиків.

Очікуваними результатами таких змін є стимулювання розвитку малого бізнесу, зростання надходжень до державного бюджету та зменшення рівня тіньової економіки. Гармонізація українського податкового законодавства з європейськими стандартами сприятиме

підвищенню довіри до податкових органів, що є важливою передумовою стабільного економічного розвитку. Успішна імплементація реформ дозволить створити сприятливий бізнес-клімат, підвищити конкурентоспроможність національної економіки та забезпечити інтеграцію України до європейського економічного простору.

Список літератури

1. Андрущенко В. Л., Тучак Т. В. Податкові системи зарубіжних країн: підручник. Ірпінь: Університетська книга, 2021. 210 с. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/cd485565-3aeb-483c-bd02-3c327440312a/content> (дата звернення 05.03.2025).
2. Возняк Р.-Я. А., Плекан М. В. Оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку: матеріали X Міжнарод. наук.-практ. конф., 25 лист. 2024 р. м. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2024. С. 107-109. URL: <https://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/31289> (дата звернення 28.02.2025).
3. Всього 5% податку на Regime Forfettario в Італії. Residence law firm: веб-сайт. URL: <https://residence.legal/uk/vsogo-5-podatku-na-regime-forfettario-v-italiyi/> (дата звернення 02.03.2025).
4. Групи платників єдиного податку в Україні. Дебет-кредит: веб-сайт. URL: <https://services.dtki.ua/catalogues/indexes/14-grupi-platnikov-jedinogo-podatku-v-ukrayini> (дата звернення 28.02.2025).
5. Добрунік Т. Спрощена система оподаткування: фіскальна значимість та пріоритети розвитку. Економіка та суспільство. 2024. № 60. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-10> (дата звернення 06.03.2025).
6. Мірошніченко О., Щигорєва В. Система оподаткування малого бізнесу: досвід Польщі. Acta Academiae Beregsasiensis. Economics. 2023. №4. URL: <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2023-4-435-447> (дата звернення 28.02.2025).
7. Нові ліміти для ФОПів-єдинників у 2025 році. Liga zakon: веб-сайт. URL: https://buh.ligazakon.net/news/233074_nov-lmti-dlya-fopv-dinnikv-u-2025-rots (дата звернення 28.02.2025).
8. Олейнікова Л. Міжнародний досвід оподаткування малого бізнесу: висновки для України. Модерні фінанси: глобальні виклики і сучасні тренди / за ред. А. І. Крисоватого. Тернопіль: Економічна думка, 2024. С. 756-765. (дата звернення 02.03.2025).
9. Скрипник С. Огляд новацій та перспектив розвитку системи обліку та оподаткування бізнесу. Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences. 2024. № 330(3). С. 377-382. URL: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-330-60> (дата звернення 02.03.2025).
10. Травін В. В., Гудзюк Є. О. Досвід країн ЄС та світу у застосуванні спрощених податкових систем для мікро- та малого бізнесу. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2025. № 3(59). С. 50–56. URL: <http://pbo.ztu.edu.ua/article/view/322414> (дата звернення 28.02.2025).
11. Тучак Т. В. Спрощена система оподаткування в Україні: сучасний стан та перспективи реформування. Ефективна економіка. № 5. 2024. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.5.75> (дата звернення 06.03.2025).
12. Devenir auto-entrepreneur. Gouvernement: веб-сайт. URL: <https://refugies.info/fr/demarce/he/6047451d065cf90014a4a3e6> (дата звернення 06.03.2025).
13. Guide to Micro-Entrepreneur Business in France. French-Property.com: веб-сайт. URL: <https://www.french-property.com/guides/france/business/micro-entrepreneur> (дата звернення 06.03.2025).
14. Kleinunternehmer-Regelung 2025. Kleinunternehmer.de: веб-сайт. URL: <https://www.kleinunternehmer.de/kleinunternehmerregelung.htm> (дата звернення 02.03.2025).
15. Regime forfettario - Che cos'è. Ministero dell'Economia e delle finanze: веб-сайт. URL: <https://www.agenziaentrate.gov.it/portale/regime-forfettario-le-regole-2020-/infogen-regime-forfettario-le-regole-2020-> (дата звернення 02.03.2025).

References

1. Andrushchenko, V. L., Tuchak, T. V. (2021). Podatkovi systemy zarubizhnykh krain. Irpin: STU. (accessed 05 March 2025). [In Ukrainian].

2. Vozniak, R-Ya. A., Plekan, M. V. (2024). Taxation of small businesses. *Materialy X mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii [International scientific and practical conference], Accounting, taxation, analysis and audit: current state, problems and development prospects*. Chernihiv: National University of Chernihiv Polytechnic, 107-109. Retrieved from: <https://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/31289> (accessed 28 February 2025). [In Ukrainian].
3. Residence law firm. (2024). Only a 5% tax on Regime Forfettario in Italy. Retrieved from: <https://residence.legal/uk/vsogo-5-podatku-na-regime-forfettario-v-italiyi/> (accessed 02 March 2025). [In Ukrainian].
4. Debit-credit (2024). Groups of single tax payers in Ukraine. Retrieved from: <https://services.dtki.ua/catalogues/indexes/14-grupi-platnikov-jedinogo-podatku-v-ukrayini> (accessed 28 February 2025). [In Ukrainian].
5. Dobrunik, T. (2024). Simplified taxation system: fiscal significance and development priorities. *Ekonomika ta suspilstvo*, 60. Retrieved from: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-10> (accessed 06 March 2025). [In Ukrainian].
6. Miroschnychenko, O., Shchygoreva, V. (2023). Small Business Taxation System: The Experience of Poland. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*, 4. Retrieved from: <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2023-4-435-447> (accessed 28 February 2025). [In Ukrainian].
7. Liga zakon. (2025). New limits for sole proprietors in 2025. Retrieved from: https://buh.ligazakon.net/news/233074_nov-lmti-dlya-fopv-dinnikv-u-2025-rots (accessed 28 February 2025). [In Ukrainian].
8. Oleinikova, L. (2024). International experience in taxation of small business: lessons for Ukraine. *Moderni finansy: hlobalni vyklyky i suchasni trendy. / za red. A. I. Krysovatoho*. Ternopil: Ekonomichna dumka. 756-765. (accessed 02 March 2025). [In Ukrainian].
9. Skrypnik, S. (2024). Overview of innovations and prospects for developing the business accounting and taxation system. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 330(3), 377-382. Retrieved from: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-330-60> (accessed 02 March 2025). [In Ukrainian].
10. Travin, V. V., Gudziuk, E. O. (2025). Experience of EU countries and the world in applying simplified tax systems for micro and small businesses. *Problemy teorii ta metodolohii bukhgalterskoho obliku, kontroliu i analizu*, 3(59), 50–56. Retrieved from: <http://pbo.ztu.edu.ua/article/view/322414> (accessed 28 February 2025). [In Ukrainian].
11. Tuchak, T. V. (2024). Simplified taxation system in Ukraine: current state and prospects for reform. *Efektivna ekonomika*, 5. Retrieved from: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.5.75> (accessed 06 March 2025). [In Ukrainian].
12. Gouvernement. Devenir auto-entrepreneur. Retrieved from: <https://refugies.info/fr/demarche/6047451d065cf90014a4a3e6> (accessed 06 March 2025).
13. French-Property.com. (2025). Guide to Micro-Entrepreneur Business in France. Retrieved from: <https://www.french-property.com/guides/france/business/micro-entrepreneur> (accessed 06 March 2025).
14. Kleinunternehmer.de. (2025). Kleinunternehmer-Regelung 2025. Retrieved from: <https://www.kleinunternehmer.de/kleinunternehmerregelung.htm> (accessed 02 March 2025). [In German].
15. Ministero dell'Economia e delle finanze. (2025). Regime forfettario - Che cos'è. Retrieved from: <https://www.agenziaentrate.gov.it/portale/regime-forfettario-le-regole-2020-/informativa-regime-forfettario-le-regole-2020-> (accessed 02 March 2025). [In Italian].

Стаття надійшла до редакції 12.03.2025

Прийнята до публікації 23.03.2025